

ת"פ 41002/12/13 - מדינת ישראל נגד ז' ס'

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 41002-12-13 מדינת ישראל נ' ס'(עציר)

לפני
כבוד השופטת ורדה מרוז - סג"נ
מדינת ישראל
בעניין:
ע"י ב"כ עוה"ד ארליך - פמ"מ

נגד

ז' ס' (עציר)
ע"י ב"כ עוה"ד כצמן ומינאוי

גזר דין

1. הנאשם הורשע בהכרעת דין מנומקת בעבירות שעניינן סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין, נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) ביחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א - 1961, נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התש"ל - 1970, נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה בה ניזוק רכוש לפי סעיף 62(2) ביחד עם סעיף 38(2) לפקודת התעבורה ואי ציות לאור אדום ברמזור לפי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה התשכ"א-1961.
2. העובדות הובאו בהרחבה בהכרעת הדין ולפיכך יפורטו בקצרה; הנאשם וחברו כמאל חג'אזי נסעו בעיר רחובות, כאשר כמאל נהג ברכב. בשלב כלשהו, עוכב כמאל לחקירה בתחנת המשטרה בחשד כי נהג ללא רישיון. הנאשם נותר עם הרכב. בהיותו פסול נהיגה, הוא הוזזה לבלי ינהג בו. חרף האמור, נכנס הנאשם לרכב ופתח בנסיעה פרועה לא לפני שביצע תנועה מגונה לעבר שוטרת שכרזה לו לעצור. בנהיגתו, חצה הנאשם 4 צמתים באור אדום, עקף רכבים בצורה מסוכנת וגרם להם לסטות לשולי הדרך ולבלום בלימות חירום למניעת תאונות. באחת העקיפות שביצע, פגע הנאשם עם מכוניתו בכנף נידת משטרה שנסעה במקביל אליו. כן, עלה על אי תנועה, חצה קו הפרדה רצוף ואף ביצע פניית פרסה בנתיב שבניגוד לתנועה. לבסוף, הרכב נעצר על שום שהתנגש במעקה בטיחות, או אז נמלט הנאשם רגלית והסתתר עד אשר נתפס ע"י המשטרה. לאורך כל הדרך, דלקה אחר הנאשם נידת משטרה (בשלב מסוים הצטרפה נידת נוספת) אשר כרזה לו לעצור, הפעילה אורות מהבהבים וסירנה.
3. הנאשם כבן 31, נשוי. לחובתו עבר פלילי מכביד שכולל 8 הרשעות, החל משנת 2003, בגין עשרות עבירות במגוון תחומים - פריצות לכלי רכב וגניבות מתוכם, סמים, אלימות, שבל"ר והפרת הוראה חוקית. שמונה (!) מאסרים ריצה הנאשם לתקופות שונות ובהן 30 חודשי מאסר וכן, 18, 14, 10 ו- 7 חודשים. אף עברו בתחום התעבורה עשיר ובו שמונה הרשעות החל משנת 2001, בין היתר, בגין נהיגה ללא רישיון ובזמן

פסילה, במספר הזדמנויות.

כנגד הנאשם תלויים ועומדים שני מאסרים מותנים - האחד בגין עבירות אלימות מסוג פשע

4. עובר למעצרו התגורר הנאשם עם אשתו ואמו בבית האם והיה מחוסר עבודה. מתסקיר המבחן עולה כי הנאשם נשר מבית הספר לאחר 7 שנות לימודים. מנערותו צרך סמים ואלכוהול וחבר לחברה שולית. עם השנים פיתח תלות בסמים ובאלכוהול ואת מעורבותו בפלילים הפך לאורח חיים.
5. משפחת מוצאו מונה 9 נפשות. אחד מאחיו מעורב בפלילים ושניים אחרים בעלי נכויות. הנאשם נשוי מזה 5 שנים, רעייתו אינה עובדת. יחסיהם רווי מתח על רקע מעורבותו בפלילים וקשיי פוריות. לפני כשנה נולדה לנאשם בת מחוץ לנישואין.
6. הנאשם מוכר לשירות המבחן החל משנת 2002. לאורך השנים הפגין חוסר מוטיבציה לשנות את אורחות חייו ולא נטל אחריות על מעשיו. במסגרת מעצרו הנוכחי השתלב בתכנית הכנה לטיפול "יעודי בתחום הסמים. לדבריו, הוא עורך בחינה של התנהלותו המכשילה, אולם גורמי הטיפול מסרו כי הוא מתקשה לעמוד בכללי המסגרת ולאחרונה הוחלט על הפסקת הטיפול בו. אם ירצה, יוכל להתחיל טיפול חדש בעוד כ-3 חודשים.
7. ביחס לעבירות בהן הורשע - נטל הנאשם אחריות ותלה אותן בהתמכרותו ובאורח החיים השולי שניהל. הנאשם הפגין תובנה לסכנה שנשקפה ממעשיו ונכונות לשאת בתוצאות מעשיו.
8. שירות המבחן התרשם מאדם אשר מגיל צעיר הפנים נורמות ודפוסים שוליים. לאורך השנים התקשה לתפקד באורח יציב ולקבל סמכות. התנהלותו אימפולסיבית, פורצת גבול וממוקדת בצרכיו. כיום, כאמור, הוא מבטא רצון לערוך שינוי באורח חייו ולרכוש כלים להתמודדות במצבים שונים, אולם הוא מתקשה לגייס כוחות וספק אם יש בו היכולת לערוך שינוי ממשי בחייו. הסיכון להישנות עבירות אלימות הוערך כבינוני וכך גם חומרת האלימות אם תתרחש.
9. סופו של יום, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית לגמילה מסמים מחוץ לכותלי הכלא בצינו, כי ככל שיעבור הנאשם טיפול, הוא יהא זקוק לגבולות נוקשים וברורים לשם גיוס כוחות לשינוי.
10. במסגרת הליך המעצר, התבקש הפסיכיאטר המחוזי לערוך חוות דעת אודות הנאשם, בגדרה קבע כי הוא כשיר לעמוד לדין ואינו סובל ממחלת נפש הגם שאובחן כסובל מהפרעת אישיות אנטי חברתית.
- בחוות דעת אחרת משנת 2003 (שנערכה בעקבות הרשעת הנאשם בשידול קטינים לעבירות שונות) צוין כי הנאשם סובל מ"פיגור גבולי- סביבתי" (גם שם נמצא כשיר לעמוד לדין).

הראיות לעונש

11. הוגשו מסמכים רפואיים אודות הנאשם ואביו. מהמסמכים אודות האב עולה כי הוא סובל ממחלה ממארת.
12. מטופס המעקב (לשנים 2011-2013) מהמרכז הרפואי לבריאות הנפש "באר יעקב" עולה כי הנאשם

סבל מדיכאון, נדודי שינה ועצבנות יתר. בשנת 2011 הוא דיווח על שני ניסיונות אובדניים. באפיון קווי אופי צוין "פיגור ברמה סביבתית לפחות", תוקפנות, חוסר תובנה למצבים חברתיים ואימפולסיביות. הנאשם טופל בכדורים נוגדי דיכאון.

13. מעדות אמו, גב' סלאמה עבלה עולה תמונה קשה ועגומה של משפחת הנאשם; האם סובלת ממחלת סכרת ומטופלת בשני ילדים בעלי נכות קשה. לדבריה, הנאשם סייע לה בגידולם, לאחר שילדיה הבוגרים עזבו את הבית. "הוא הכול בבית", כך האם, שהוסיפה כי אף הנאשם סובל מבעיות נפשיות והביעה תחינתה לאפשר את שחרורו המהיר מהמאסר כדי שיוכל להמשיך ולסייע לה.

14. גב' דגמין רניה, אשת הנאשם, הטעימה כי מאז שנתבשר הנאשם על מחלת אביו, חלה תפנית בהתנהלותו. כיום, היא ממלאת את מקומו בסיוע לאמו, אך לדבריה, אין לו תחליף. היא ביקשה להקל בעונשו והדגישה את ההשפעה שהשפיעה עליו לידת בתו וכן את מצבו הבריאותי-נפשי ומצב הוריו.

15. הנאשם כתב מכתב אישי לבית המשפט ובו תיאר את התהליך הטיפולי שהוא עובר בין כתלי הכלא והשפעתו הניכרת. הוא הביע רצון לשקם עצמו ולערוך שינוי בחייו, להיות אב טוב לבתו.

הטיעונים לעונש

16. ב"כ המאשימה, עו"ד ארליך, הטעים את חומרת מעשי הנאשם. חרף העובדה שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, לא היסס הנאשם, במקרה זה כמו גם במקרים קודמים, לפתוח בנסיעה פרועה ומסוכנת, לשם הימלטות מהמשטרה. אך בדרך נס, הסתיים האירוע בלא נפגעים בנפש, זולת הנאשם. בעת ביצוע העבירות, היה הנאשם פסול מלהחזיק רישיון נהיגה, מה גם ששוחרר ממאסר קודם חודשים ספורים עובר לביצוע העבירות, ללמדך כי אין הוא ירא את החוק. אף המאסרים המותנים התלויים ועומדים נגדו, לתקופות ממושכות, לא הרתיעוהו מלשוב ולבצע עבירות. התובע הדגיש את עברו המכביד של הנאשם, כמו גם ריבוי המאסרים שריצה (8).

17. התובע הפנה לתכן תסקיר המבחן ולהמלצה שבו לפיה זקוק הנאשם לגבולות ברורים ונוקשים.

18. באשר למתחם הענישה, לשיטת התובע זה נע בין 4 ל - 7 שנות מאסר, לנוכח צבר העבירות שביצע הנאשם והנסיבות החמורות בהן בוצעו. לדידו, יש להציב את העונש בראש סולם המתחם. התובע תמך טיעוניו בפסיקה שהגיש.

19. בהתייחסו למאסרים המותנים, עתר התובע להפעלתם במצטבר לכל עונש שיוטל על הנאשם. המדובר במאסרים מותנים ממושכים שהושתו על הנאשם חלף תקופות מאסר בפועל. נקבע כי אלו נועדו להרתעת הנאשם מלשוב ולבצע עבירות נוספות. כיום על הנאשם לפרוע את השטר ולשאת בתוצאות מעשיו על דרך עונש חמור ומרתיע, לרבות הפעלת המאסרים המותנים במצטבר.

20. התובע ביקש שלא לייחס משקל רב לנסיבותיו האישיות של הנאשם. ביחס למצבו הנפשי - הטעים כי הנאשם מצא כשיר לעמוד לדין ואף צוין לגביו, כי הינו מניפולטיבי ומגמתי. כך, שלל הנאשם שימוש בסמים למרות שבפועל היה מכור להם. כן צוין בחוות הדעת הפסיכיאטרית, שהנאשם ניסה להמציא סימנים "חולניים" כדי לחמוק מעונש (עמ' 3-4 לחו"ד). הפרעת האישיות ממנה סובל, אינה מקימה עילה להקלה

בעונש, כך ב"כ המאשימה.

21. התובע הוסיף, כי הנאשם הינו "שור מועד" אשר יש להרחיקו מהחברה לתקופה ממושכת.
22. ב"כ הנאשם, עו"ד כצמן, טען מנגד כי המתחם ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם נע בין שנתיים לארבע שנים. הסנגור הטעים את עיקרון ההלימה וגרס כי נסיבות ביצוע העבירות אינן מהחמורות; כך, הנזקים שגרם הנאשם קלים ומדובר בנזקי רכוש בלבד. הסיכון שיצר הנאשם בנהיגתו בינוני.
23. הסנגור ציין כי האירוע התרחש ללא תכנון מוקדם, בספונטניות, על רקע הנסיבות שנוצרו במקום. הוא זקף את התנהגות הנאשם לחובת מצבו הנפשי הקשה, להפרעה שנמצאה באישיותו ולפיגור הסביבתי ממנו סובל. על יסוד המסמכים הרפואיים שהוגשו, עתר הסנגור לקבוע שהנאשם מצוי בקרבה לסייג לאחריות פלילית לפי סעיף 40ט(9) לתיקון 113 לחוק העונשין.
24. באשר למאסרים על תנאי התלוים ועומדים נגד הנאשם - אחד מהם עומד על 17 חודשי מאסר - תנאי מופרז וחריג עד כדי הקמת עילה לאי הפעלתו מכוח סעיף 56 לחוק העונשין. לחילופין, עתר הסנגור להפעילו בחופף לכל עונש שיוטל על הנאשם. ביחס למאסר מותנה נוסף, בן 12 חודשים, בגין עבירות אלימות - הסכים הסנגור בהגנותו כי מדובר בתנאי בר הפעלה אולם ביקש לחפוף אף אותו, למצער מרביתו, לעונש שיושט על הנאשם בהתחשב באופי העבירה 'מפעילת' התנאי שאינה עבירת אלימות 'קלאסית'.
25. עו"ד מינאוי מטעם הנאשם, הטעים את נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, בגין ביקש לקבוע את העונש בתחתית מתחם הענישה, כפי שהוצע על ידי חברו, עו"ד כצמן. הוא עמד על האבחונים שנעשו לנאשם במסמכיו הרפואיים, הטעים את קשייו האישיים והמשפחתיים וכן, ביקש לייחס משקל לעדויותיהן של אמו ואשתו.
26. לדבריו, לראשונה בחייו מגלה הנאשם רצון להשתקם ומביע תובנה ביחס לחומרת המעשים שביצע, כמו גם מצר עליהם. הוא ביקש שלא לזקוף לחומרה את העובדה שהנאשם ניהל הליך הוכחות.
27. לאור כל האמור, ביקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בן שנתיים לערך. הסנגורים הפנו לפסיקה התומכת בעתירתם לעונש.
28. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה והביע צער על מעשיו. לדבריו, עד היום הוא מעולם לא הודה בעבירות שביצע, אולם, כתוצאה מהטיפול שעבר במעצר, הוא למד ליטול אחריות בגין מעשיו והוסיף כי היה "נזק לחברה בחוץ". לדבריו, לידת בתו והטיפול שעבר לראשונה בכלא, הביאו לשינוי מהותי בהתנהלותו. לצד זאת, ציין, כי ברי לו שעליו לשאת בעונש אך ביקש שלא למצות עמו את הדין, בהתחשב בנסיבותיו כפי שתוארו.

דין והכרעה

29. מעשי הנאשם חמורים עד מאוד. במעשיו, סיכן הנאשם את ציבור המשתמשים בדרך וביטחונם. כן פגע בסדר הציבורי ובשלטון החוק. על חומרתה של עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ותופעת "המרדפים" עמדו בתי המשפט לא פעם. נקבע:

"בית משפט זה נדרש לא אחת, ולמרבה הצער לעיתים תכופות מדי, לעבירה הנמצאת בליבו של תיק זה ול"תופעת המרדפים" אשר קנתה לה אחיזה במחוזותינו. תופעה חמורה זו, קוראת תיגר על שלטון החוק ושמה לאל את ביטחונם וחיייהם של המשתמשים בדרך. האיסור הפלילי על סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה הינו אחד האמצעים להתמודדות עם תופעה חמורה זו, ורף הענישה החולש על העבירה משלים את המאמצים למיגורה. האינטרסים החשובים בבסיסה של העבירה, שכיחותה של תופעת המרדפים, והקטל המתמשך בכבישי ארצנו חזקו את משקלו של האינטרס הציבורי בדבר הרתעת העברין והציבור כולו, והובילו לקביעתו של רף ענישה מחמיר. הענישה המקובלת עומדת כיום על מספר שנות מאסר ומספר שנות פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון רכב..." (ע"פ 9750/09 ליפייקו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2010)).

30. על נסיבות ביצוע העבירות והתנהגות הנאשם עמדתי בהכרעת הדין כדלקמן:

"הנאשם ביקש למלט נפשו מהמשטרה בכל מחיר. בהיותו מודע לעובדה שנהג בזמן פסילה, היה הנאשם נחוש בהחלטתו שלא ליפול לידי המשטרה, אף במחיר סיכון העוברים בדרך פעם אחר פעם. כך, הוא חצה צמתים תוך הפרת האות האדום ברמזור, נהג בנתיב הנגדי, נסע ב'זיג זג' וגרם לכלי רכב לבלום בלימות חרום ולסטות לשולי הדרך. ככל שהתארך המרדף, החמיר הנאשם את מצבו. אם היה מציית להוראת השוטרת איירין בפתח האירוע, כי אז זה לא היה מתרחש. אם היה חוכך בדעתו בהמשך האירוע ונמנע מסיומו העגום, בגרימת תאונה ופציעתו - כי אז היה מפחית מחומרתו. ברם, הנאשם היה ממוקד מטרה, ממנה לא הרפה אף לאחר שיצא משדה הראיה של השוטרים בעת שגרם לתאונה, ללמדך על דבקותו במטרה".

31. הנאשם העמיד את הציבור בסיכון רב לפרק זמן ממושך. לאורך מרדף ארוך, הוא גרם לשתי תאונות - האחת עצמית והשנייה, כאשר פגע בניידת משטרה אשר ניזוקה באורח קל. למרבה המזל, לא נגרמו פגיעות בנפש, אולם נסיבות המרדף מצביעות על נחישותו לנהוג ברכב, חרף אזהרותיו של השוטרת לבל יעשה זאת ולמרות המאסרים המותנים שהיו תלויים נגדו. העובדה שנפסל מלהחזיק ברישיון נהיגה לא הרתיעה אותו מלבצע את העבירות. באורח בוטה ותוך הפגנת זלזול בשוטרים שכרזו לו לעצור, המשיך הנאשם לסכן את הציבור - אך ורק כדי למלט עצמו מאימת הדין. התנועה המגונה ששלח לעבר השוטרת איירין, בפתח האירוע, מבטאת את הלך רוחו לאורכו. אף לאחר שהתנגש במעקה בטיחות המשיך בניסיונו להימלט מפני המשטרה רגלית עד אשר נלכד.

חומרת מעשיו נשקפת היטב לאורך האירוע.

32. באשר למתחם הענישה - צבר העבירות שביצע הנאשם מהווה אירוע אחד שהתבצע ברצף של זמן ומקום. משכך, יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכול העבירות שיהלום את כלל הנסיבות שתוארו וכן, יתחשב בערכים המוגנים שנפגעו ובמדיניות הענישה הנוהגת.

33. בחינת ההלכה הפסוקה מובילה למסקנה, כי מתחם הענישה ההולם את הנסיבות המתוארות נע בין 3 ל-6 שנות מאסר (לעניין זה ראה ע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל בגדרו נקבע מתחם ענישה זהה, בנסיבות דומות).

34. באשר לקביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם - ראוי לקחת בחשבון את עברו הפלילי המכביד של הנאשם וכן את הרשעותיו בתחום התעבורה ובעיקר, נהיגה בזמן פסילה וללא רישיון נהיגה. הנאשם ריצה מאסרים ארוכים אשר למרבה הצער לא הרתיעוהו. כך אף המאסרים המותנים שריחפו מעל ראשו. את העבירות ביצע הנאשם בתוך תקופה של מחצית השנה בקירוב ממועד שחרורו ממאסרו האחרון, בגין מעשים דומים לאלו שביצע ועליהם הוא נותן את הדין היום (ר' פל"א 6072-10-12).
35. הנאשם, עבריין רציוויסטי שלימד על עצמו כי אינו ירא את מורא החוק ואינו מכבד את אוכפיו. בחוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו נקבע כי התנהגותו מגמתית ומונעת מתוך מטרה להקלה בעונשו. בנסיבות אלו ראוי להתייחס בזהירות הראויה להצהרתו, לפיה לראשונה בחייו הוא מנסה לשקם עצמו, קל וחומר לנוכח דיווח משב"ס כי הוא הורחק מהטיפול בשל בעיות התנהגות.
36. לצד זאת, אין להתעלם מנסיבותיו האישיות והמשפחתיות הקשות של הנאשם, כמו גם מהפרעת האישיות בה הוא לוקה, מצבו הנפשי הקשה והפיגור הסביבתי שאובחן. כן, ראוי לתת משקל להולדת בתו בתוך תקופת מעצרו. אולם, לנוכח חומרת העבירות וריביון, בהתחשב בעברו הפלילי המכביד ובעונשי המאסר ברי ההפעלה שתלויים כנגדו, ראוי ליתן בכורה לאינטרס הציבורי, קרי הרחקת הנאשם מהציבור לתקופה ארוכה מחשש שמא ישוב ויפגע בו. לאור כל האמור לעיל, יש להציב את עונשו של הנאשם ברף העליון של המתחם.
37. עם זאת, מצאתי מקום להתחשב בחומרתם המפלגה של המאסרים המותנים המצטברים התלויים ועומדים כנגד הנאשם, באופן שחלקם יופעלו בחופף וחלקם במצטבר כפי שיפורט להלן.
38. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 5 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.
- ב. יופעל המאסר המותנה בן 17 החודשים שהושת על הנאשם במסגרת פל"א 6072-10-12 (בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה) באופן ש- 8 חודשים יופעלו במצטבר והיתרה בחופף לעונש שהוטל עליו בתיק זה.
- ג. יופעל המאסר המותנה בן 12 החודשים שהושת על הנאשם במסגרת תפ"ח 14037-06-11 (בית המשפט המחוזי מרכז) באופן ש- 6 חודשים ירצו במצטבר והיתרה בחופף לעונש שהוטל בתיק זה.
- סה"כ ירצה הנאשם 74 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 15.12.13 ועד היום.**
- ד. הנאשם יהא פסול מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.
- ה. יופעל עונש הפסילה על תנאי בן 12 החודשים בתיק פל"א 6072-10-12 בית משפט שלום לתעבורה פתח תקווה, מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף לפסילה שהוטלה בסעיף ד' דלעיל.
- ו. 12 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, והתנאי הוא שהנאשם ימנע מביצוע עבירה של נהיגה ללא רישיון או בזמן פסילה.
- ז. 12 חודשי מאסר על תנאי משך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשע"ה,
15 יולי 2015, במעמד
הנאשם וב"כ הצדדים.
ורדה מרוז, שופטת
סג"נ